

הגנה על אזרחים

מה-26 במאי עד ה-1 ביוני 2010

התפתחויות אחרונות מיום שלישי ה-1 ביוני:

2 ביוני – הרשויות המצריות פתחו את מעבר רפיח, באופו יוצא מן הכלל, בשני הכיוונים למעבר מקרים הומניטריים וסיוע לפרק זמן לא ידוע. מדי יום צפויים לעבור בו 750 בני אדם, בממוצע. בנוסף, ביום הפתיחה הורשתה כניסתם לעזה של 13 מחוללים (גנראטורים) חשמליים לבתי-החולים אל-קודס וחמישה מטעני ביגוד, סדינים, שמיכות, אוהלים ונעליים.

ה-2 ביוני - מתנחלים הציתו שטחים חקלאיים מעובדים בארבעה כפרים בנפת שכם. לדברי מכבי האש הפלסטיניים, בסך הכול ניזוקו 450 עצי זית ו-300 עצי שקד.

הגדה המערבית

לפחות 20 פלסטינים נפצעו על ידי כוחות ישראליים

השבוע גרמו כוחות ישראליים לפציעתם של לפחות 20 פלסטינים, ביניהם שישה ילדים, בעימותים ובהפגנות שהתרחשו בגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית, לעומת תשעה פלסטינים שנפצעו בשבוע שעבר. תשעה אנשי כוחות ביטחון ישראליים ופעיל זר אחד נפצעו גם הם. שישה פלסטינים וחיל ישראלי אחד נהרגו ו-657 פלסטינים ו-84 מאנשי הכוחות הישראליים נפצעו מאז תחילת 2010 בגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית, בהקשר של הסכסוך הפלסטיני-ישראלי.

בשורה של עימותים אלימים שהתרחשו על פני ארבעה ימים רצופים נפצעו לפחות 14 פלסטינים ותשעה שוטרים ישראליים בשכונת סילואן שבירושלים המזרחית. התקריות החלו ב-27 במאי, בעקבות עימות בין תושבים פלסטיניים לאנשי חברת אבטחה ישראלית פרטית שהרשויות הישראליות הציבו בהתנחלות בית יונתן שבשכונה. העימות הביא לפציעתן של שלוש נשים, אחת מהן הרה. העימות האחרון והאלים ביותר בשורה זו פרץ ב-29 במאי, בין תושבים פלסטיניים לכוחות ביטחון ישראליים, והביא לפציעתם של לפחות חמישה פלסטינים ועל פי אמצעי תקשורת ישראליים, של תשעה שוטרים ישראליים. האחרונים הגיעו לשכונה אחרי שמאבטחים מן ההתנחלות שנזכרה לעיל פתחו באש, בנסיבות לא ברורות, על כלי רכב ובתים פלסטיניים וגרמו נזק לכמה מהם. למחרת הציתו תושבים פלסטיניים בית שעליו השתלטו מתנחלים, אירוע שלאחריו פתחו המאבטחים בירי באוויר באש חיה, לצד גז מדמיע; אישה פלסטינית הרה (בחודש השביעי להריונה) איבדה את תינוקה לאחר ששאפה גז מדמיע.

כמו כן השבוע נפצעו חמישה פלסטינים במספר הפגנות במחאה על תקיפות מצד מתנחלים, לרבות אלימות והצקה (עראק בורין, נפת שכם); הרחבת התנחלויות והשתלטות של מתנחלים על אדמות (התנחלות חלמיש, נפת רמאללה); וכן בניית גדר (בלעין, נפת רמאללה). בהפגנה האחרונה, מיכלי גז מדמיע שירו הכוחות הישראליים גרמו להצתת דונם אחד של עצי זית, שניזוקו חלקית. פלסטינים, יחד עם פעילים בינלאומיים, מחו על הרג הפעילים ב"משט לעזה" גם במחסום קלנדייה (נפת ירושלים, ל' סעיף עזה). במהלך המחאה ירו הכוחות הישראליים מיכלי גז מדמיע על מפגינים שיידו אבנים; פעילה בינלאומית אחת איבדה עין אחרי שמיכל גז מדמיע פגע בפניה.

תקריות במעורבות מתנחלים

המשרד לתאום עניינים הומניטריים רשם השבוע שש תקריות שיזמו מתנחלים, ואשר הביאו לפציעת פלסטינים או לנזק לרכוש פלסטיני. ב-2010 נרשמו 120 תקריות כאלה, יותר מפי שניים ממספר התקריות (56) בתקופה המקבילה בשנת 2009.

במהלך השבוע פצעו מתנחלים חמישה פלסטינים בשתי תקריות נפרדות: אחת התקריות, שהביאה לפציעתם של ארבעה פלסטינים, התרחשה כשמתנחלים יידו אבנים על כלי רכב בעלי לוחיות רישוי פלסטיניות שנסעו באזור קלקיליה; בתקרית האחרת הותקף פיסית פלסטיני בשטח של העיר חברון הנתון לשליטה ישראלית (H2).

בארבע התקריות הנותרות נגרם נזק לרכוש פלסטיני; בשתיים מן התקריות הללו הוצתו אדמות חקלאיות ליד הכפר עין סאמיה שבאזור רמאללה, וליד הכפר תל שבאזור שכם. דיווחים מן הכפר האחרון מצביעים על כך ששבעה דונמים של אדמות שעליהם נזרעו חיטה ושעורה ונשתלו 15 עצי זית ושקד ניזוקו. בתקרית נפרדת נכנסו מתנחלים לשטח חקלאי בכפר א-לובן א-שרקיייה (נפת שכם), השחיתו יבולים ושרפו כלים חקלאיים. בנוסף, מתנחלים מהתנחלות אלון מורה נכנסו לגן שעשועים פרטי השייך לפלסטינים מהכפר אל באדאן (נפת שכם), חיבלו בקפיטריה וגנבו ציוד חשמלי.

לדברי הצבא הישראלי, בשישה מקרים נפרדים יידו פלסטינים אבנים בכלי רכב בעלי לוחיות רישוי ישראליות, שנסעו בכבישי הגדה המערבית באזור רמאללה, וגרמו נזק לכלי הרכב.

יושמו הקלות חדשות על תנועת פלסטינים

הצבא הישראלי החל ליישם את חבילת ההקלות על תנועת פלסטינים, שהוכרזה קודם לכן. בנפת חברון הוסרה תלולית עפר שהייתה ממוקמת בכניסה לעיירה א-ד'אהרייה, צעד שהעניק ל-35,000 תושבי העיירה גישה ממונעת ישירה לכביש 60. באותו מקום הותקן שער דרך, שנותר פתוח. אף שפתיחה זו משפרת את התנועה בין עיירות וכפרים באזור, השפעתה על גישתם של תושבים לעיר חברון, מרכז הכלכלה השירותים העיקרי באזור, נותרה מוגבלת, הואיל והכניסה הראשית לעיר מדרום נותרה חסומה. שבעה חסמי דרכים נוספים הוסרו באזור חברון, ביניהם שניים שהיו ממוקמים בכניסה למקום מושבן של שתי קהילות (ואדי אל-חפאיר וח'רבת בסם) וחמישה שהובילו לאדמות חקלאיות.

בעקבות החלטתו של בית המשפט הגבוה לצדק הישראלי, מדצמבר 2009, פתחו הרשויות הישראליות קטע של כביש 443, העובר בגדה המערבית, בנפת רמאללה לתנועת כלי רכב בעלי לוחיות רישוי פלסטיניות. בשמונה השנים האחרונות שירת כביש זה, באופן כמעט בלבדי, ישראלים שנסעו בין ירושלים לאזור החוף, וכן מתנחלים שנסעו לישראל. יחד עם זאת, לפתיחה זו נודעת השפעה מוגבלת בלבד על הפלסטינים, משום שהגישה הישירה לרמאללה ולירושלים המזרחית באמצעות כביש זה עדיין אסורה על פלסטינים. איסור זה נאכף כעת באמצעות מחסום חדש, מאויש דרך קבע, שהותקן בקצה המזרחי של כביש 443, ליד כלא עופר הישראלי. בנוסף, הגישה אל הכביש מותרת לפלסטינים רק בשני מקומות (הכפרים בית עור אל פוקא ובית סירא), שם הותקנו שני מחסומים מאוישים חדשים, המצריכים פלסטינים לעבור בידוק ביטחוני. בעקבות הקמתו של המחסום החדש ליד כלא עופר, הפסיקו הרשויות הישראליות לאייש דרך קבע את שלושת המחסומים הדרומיים יותר, בכבישים המובילים אל ירושלים המזרחית (מחסומי רמות, עטרות וקוואסמה), והפכו אותם למחסומים חלקיים.

באותו אזור פתחו הרשויות הישראליות מחסום בגדר (אל ג'יב), שחלש על הגישה אל ומתוך שתי קהילות פלסטיניות שבודדו על ידי הגדר (אל ח'ליילה ונבי סמואל), לתנועת כלי רכב של תושבי הקהילות הללו. אף שפתיחה זו מקילה את גישתם של התושבים לרמאללה, מבקרים וספקי שירותים עדיין נדרשים לחצות את המחסום ברגל.

בצפון הגדה המערבית הקים הצבא הישראלי מחדש מחסום חלקי (לא מאוייש דרך קבע) לצד כביש המחבר את העיר שכם לגוש כפרים מצפון לה. מחסום מאויש באופן מלא במקום זה (מחסום עסירה א-שמאלייה), שהותקן במקור בשנת 2002, פורק באוקטובר 2009. באותו אזור, כמו כן, 150 עצי זית בבעלותן של חמש משפחות פלסטיניות מהכפרים דיר שרף וא-נקורה (נפת שכם) עלו באש בשרפה שפשטה במטעים; הכבאים הפלסטיניים לא היו מסוגלים להגיע לאזור במועד כדי לכבות את השריפה, הואיל והכביש סגור לתנועת פלסטינים.

סכנת עקירה בכפייה מאיימת על תושבים נוספים בשטח C ובירושלים המזרחית

אף שזה למעלה מחודש לא בוצעו הריסות בשטח C, המנהל האזרחי הישראלי (מנהא"ר) ממשיך לחלק צווי הפסקת עבודה, האמצעי המנהלי המקדים הוצאת צו הריסה, בגין היעדר היתר בנייה. השבוע חילק המנהא"ר צוים כאלה נגד 26 מבנים בבעלות פלסטינית, ביניהם 11 בתים בכפר יתמא (נפת שכם) ושבעה אוהלי מגורים באזור קוואוויס (נפת חברון) וליד הכפר נחאלין (נפת בית לחם). יתר המבנים כללו מחסה לבעלי-חיים, בור מים, שישה מבני שירותים ותוספת בנייה לבית.

בירושלים המזרחית קיבלו שתי משפחות פלסטיניות, המונות 12 נפשות וחיות בשכונת שיח' ג'ארח, צווי גירוש מעורך-דין ישראלי, בהם הן נתבעות לפנות את בתיהן תוך 45 ימים.

ב-2010 הרסו הרשויות הישראליות בשטח C בסך הכול 65 מבנים בבעלות פלסטינית, והביאו לעקירתם בכפייה של 129 בני אדם, ביניהם 47 ילדים, וכן הרסו מבנה אחד בירושלים המזרחית; בנוסף, שלושה בתים בירושלים המזרחית נהרסו על ידי בעליהם הפלסטינים, על מנת להימנע מאמצעי עונשין נוספים, ביניהם קנסות. צעד זה הביא לעקירתם בכפייה של שבעה בני אדם. בתקופה המקבילה בשנת 2009 הרסו הרשויות הישראליות 57 מבנים בשטח C ו-31 בירושלים המזרחית, והביאו לעקירתם בכפייה של 171 ו-147 בני אדם, בהתאמה.

רצועת עזה

פשיטה על ספינות שהביאו סיוע לעזה; לפחות תשעה פעילים בינלאומיים נהרגו

בשעת בוקר מוקדמת ב-31 במאי, פשטו אנשי קומנדו של חיל הים הישראלי על שש ספינות שנשאו מאות פעילים בינלאומיים וטונות של סיוע הומניטרי לעזה, בעת שהספינות הפליגו במים בינלאומיים. אף שהשתלשלות האירועים המלאה עדיין אינה ברורה, על פי מידע שמסרו מספר מקורות, במהלך ההשתלטות של אנשי הקומנדו על אחד מכלי השיט פרצו עימותים בין החיילים לבין כמה מנוסעי הספינה. לפחות תשעה פעילים נהרגו ורבים אחרים נפצעו; כן נפצעו עשרה חיילים ישראליים. לדברי אמצעי התקשורת הישראליים, אחרי שהחזיקה מאות פעילים בבידוד למשך ימים אחדים, שחררה ישראל את מרביתם וגירשה אותם לארצות מוצאם. הסחורות שנשא המשט כללו מלט, מחוללים (גנראטורים), כיסאות גלגלים, תרופות, בגדים, שמיכות וצעצועים. אף שהרשויות הישראליות הודיעו על כוונתן להעביר את הסחורות לעזה, נכון לסוף התקופה אותה מכסה דוח זה טרם תואמה העברתן ועדיין לא נכנס דבר לעזה.

מזכ"ל האו"ם בן קי-מון הביע זעזוע לנוכח ההרג והפציעות וקרא לחקירה מלאה של התקרית; נשיא מועצת הביטחון השמיע אף הוא קריאה זו בהצהרתו. מתאם סיוע החירום מטעם האו"ם, ג'ון הולמס, גינה את קטילת חיי האדם בהקשר של סוגיה הומניטרית, אמר כי אסור היה שתקרית כזו תתרחש והדגיש כי המצור שישראל הטילה על עזה היה – למן תחילתו ב-2007 - בלתי מתקבל על הדעת, מיותר ולא מועיל. הולמס ציין כי המצור החמיר את תנאי החיים של הפלסטינים, העמיק את העוני ואי-הביטחון התזונתי, מנע עבודות שיקום והגדיל את התלות בסיוע הומניטרי בכך שהרס מקורות מחיה ופעילות כלכלית. מתאם סיוע החירום קרא להפוך את אסון המשט להזדמנות להסיר אחת ותמיד ענישה קולקטיבית זו של תושבי עזה.

הסלמה באלימות; חמישה פלסטינים נהרגו ו-39 נפצעו

האלימות הישראלית-פלסטינית ברצועת עזה הסלימה באופן חמור השבוע, הסלמה שכללה ירי אל מעבר לגבול, תקיפות אוויריות ועימותים חמושים, שבמהלכם הרגו הכוחות הישראליים חמישה פלסטינים חברי פלגים חמושים, ופצעו בסך הכול 39 פלסטינים, ביניהם 36 אזרחים. 25 פלסטינים (ביניהם שבעה אזרחים), שלושה חיילים ישראליים ונתין זר אחד נהרגו, ועוד 113 פלסטינים (ביניהם 98 אזרחים) וחמישה חיילים ישראליים נפצעו מאז תחילת 2010 ברצועת עזה ובדרום ישראל בהקשר של הסכסוך הפלסטיני-ישראלי. כל מקרי ההרג ו-34 ממקרי הפציעה התרחשו כתוצאה מתקיפות אוויריות שביצע חיל האוויר הישראלי, חלקן בתגובה לירי טילים אל דרום ישראל על ידי פלגים חמושים פלסטיניים. לא דווח על פציעות או נזק לרכוש כתוצאה מירי הטילים.

בשתי תקריות נפרדות, ב-1 ביוני, תקף חיל האוויר הישראלי והרג חמישה חמושים פלסטיניים ליד גבול עזה-ישראל; לדברי הצבא הישראלי, אחת התקיפות הללו התרחשה כאשר חמושים פלסטינים התכוננו לירות טיל מתוצרת מקומית לעבר ישראל, בעוד שהתקיפה השנייה התרחשה במהלך עימות מזוין בין פלסטינים חמושים לכוחות ישראליים. בתקיפה נרחבת בתחילת השבוע, הותקף ונפגע בסיס אימונים צבאי בצפון עזה, תקיפה שהביאה לפציעתם של 31 אזרחים פלסטיניים, ביניהם שבעה ילדים ושש נשים. עשרים ושישה (26) בתים בקרבת הבסיס ניזוקו קשות ו-60 אחרים ספגו נזקים קלים; הבסיס הצבאי נהרס לחלוטין. עוד תקיפה אווירית יורי שבוצעו ב-27 במאי בשטח פתוח ממזרח לעיר עזה הביאו לפציעתם של שלושה חמושים פלסטיניים ואזרח קשיש אחד.

כוחות ישראליים המשיכו לאכוף הגבלות על גישת פלסטינים לשטח שישראל הכריזה עליו "מחוץ לתחום", או "אזור חיץ" לאורך גבול עזה-ישראל. השבוע נפצעו ארבעה אזרחים פלסטינים, ביניהם אישה קשישה, בשלוש תקריות נפרדות שבהן פתחו כוחות ישראליים באש על אנשים שאספו פסולת בניין וחקלאים שעיבדו את אדמותיהם. נמשכה גם אכיפתן של הגבלות הגישה לשטחי דיג המצויים במרחק של יותר משלושה מיילים ימיים מהחוף. בתקרית אחת שהתרחשה בהקשר זה פתחו כוחות של חיל הים הישראלי בירי "אזהרה" לעבר סירות דיג פלסטיניות, ואילצו אותן לחזור לחוף.

חמאס סגר ארגונים לא ממשלתיים מקומיים

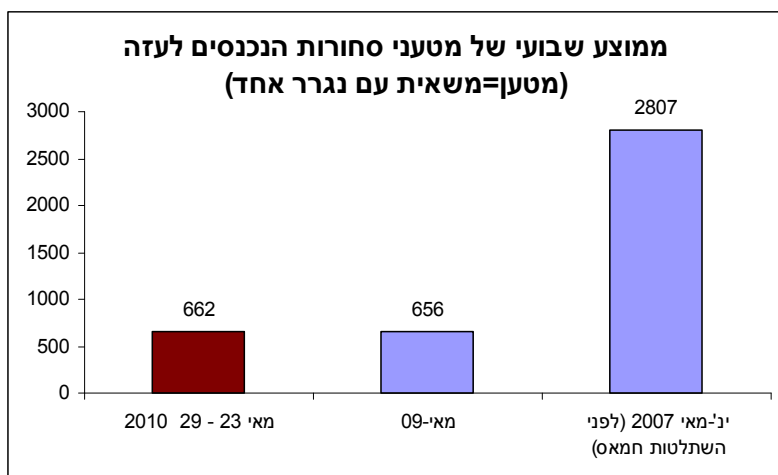
השבוע סגרו הרשויות המקומיות בעזה שישה ארגונים לא ממשלתיים מקומיים והחרימו רכוש. הנימוקים לנקיטת האמצעים הללו עדיין אינם ברורים. המתאם המיוחד מטעם האו"ם לתהליך השלום במזרח התיכון, רוברט סרי, הביע את דאגתו לנוכח הצעדים הללו וקרא לרשויות המקומיות לחדול מצעדי דיכוי אלה, ולהתיר בלי שהות את פתיחתם מחדש של מוסדות אלה של החברה האזרחית.

המנהרות ממשיכות לגבות חיי אדם; שבעה הרוגים ו-14 פצועים

בתקרית אחת שהתרחשה השבוע נהרגו שישה פלסטינים ו-12 אחרים נפצעו, כשמיכל גז התפוצץ בעת שעבדו במנהרה מתחת לגבול עזה-ישראל. בתקרית נפרדת נהרג פלסטיני ושניים אחרים נפצעו בקריסת מנהרה. ב-2010 נהרגו 27 פלסטינים ו-38 נוספים נפצעו בתקריות במנהרות, שכללו תקיפות אוויריות, התמוטטויות, התחשמלות והתפוצצות של מיכלי גז.

עלייה ביבוא; נמשכת כניסתם של חומרי בניין לשני מיזמים (ה-23 עד ה-29 במאי)

כמויות גדולות והולכות של חומרי בניין הורשו השבוע להיכנס לעזה דרך מעברי הגבול עם ישראל: סך של 29 מטעני חצץ (1,104 טונות) ו-15 מטעני מלט (600 טונות) למיזם הדיור של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם בחאן יונס הורשו להיכנס אל עזה. עד עתה נכנסו לעזה 17 מטענים, שהביאו 651 טונות מלט למיזם זה, כמות המייצגת פחות מחמישה אחוזים מסך כמות המלט הדרושה להשלמת המיזם. בנוסף נכנס אל עזה מטען אחד של חצץ (40 טונות) לשיקום בית-החולים אל-קודס בעיר עזה (שניזוק קשות במתקפת "עופרת יצוקה").

כמו כן השבוע, בפעם השנייה מאז הטלת המצור ביוני 2007, הורשו להיכנס לעזה 13 מיניבוסים ושלושה אמבולנסים שרכשה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. נמשך היבוא של ביגוד, נעליים, עץ ואלומיניום; מאז תחילת אפריל 2010 נכנסו אל עזה בסך הכול 218 מטעני ביגוד, 118 מטעני הנעלה, 86 מטעני עץ ו-46 מטעני אלומיניום.

בסך הכול ניכרה השבוע עלייה של 23 אחוזים ביבוא אל עזה, בהשוואה לשבוע שעבר (662 לעומת 540 מטענים). הנתון של השבוע מהווה כרבע מן הממוצע השבועי (2,807 מטענים) שנכנס לעזה

בחמשת החודשים הראשונים של 2007, לפני השתלטות החמאס. בדומה לשבועות קודמים, גם השבוע היוו מוצרי מזון והיגיינה את מרבית הסחורות המיובאות (467.5 מטענים, או 71 אחוזים מסך היבוא). השבוע לא היה יצוא מתוך עזה.

יבוא דלק תעשייתי וגז לבישול נותר נמוך מן הצרכים, על פי האומדן

ביבוא הדלק התעשייתי המשמש להפעלת תחנת הכוח של עזה הייתה השבוע עלייה של כ-16 אחוזים לעומת השבוע הקודם (1.09 לעומת 0.94 מיליוני ליטרים). למרות עלייה זו, על פי האומדן הכמות שיובאה השבוע מייצגת 35 אחוזים בלבד מכמות הדלק הדרושה להפעלת תחנת הכוח במלוא התפוקה האפשרית. כתוצאה מכך ממשיכה מרבית האוכלוסייה להתמודד עם הפסקות חשמל יזומות הנמשכות 8-12 שעות ביום.

בדומה לכך, גם ביבוא הגז לבישול הייתה השבוע עלייה של 35 אחוזים (873 לעומת 646 טונות), נתון שעל פי האומדן של התאחדות בעלי תחנות הדלק, המספקות גם גז לבישול, מייצג 62 אחוזים מכמות הגז השבועית הממוצעת הדרושה לצרכי התושבים. לאור המחסור המתמשך נותרה בעינה תוכנית הקיצוב לגז בישול, שהחלה בנובמבר 2009.

אף שהאיסור על יבוא דלק וסולר לשימוש הציבור הרחב דרך מעברי הגבול בעזה נותר בעינו, נכנסו השבוע אל עזה כ-45,000 ליטרים דלק לשימוש סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם. דלק וסולר מצריים, המועברים דרך המנהרות שמתחת לגבול עזה עם מצרים, נמכרים בשוק הפתוח - מדי יום מועברים אל תוך עזה כמעט 100,000 ליטרים סולר ו-100,000 ליטרים דלק.

הנוסח המחייב הוא המקור בשפה האנגלית:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2010_06_04_english.pdf